

El comptatge de cèl·lules somàtiques de la llet de petits remugants.

Dictamen del Comitè Científic de Riscos Biològics de l'Autoritat Europea de Seguretat Alimentària sobre la utilitat del comptatge de cèl·lules somàtiques per garantir la seguretat de la llet de cabra i els seus productes derivats

(Pregunta núm. EFSA-Q-2005-074)
Adoptat el 14 de desembre de 2005

Resum

Des de principis dels anys noranta, els científics, les organismes d'avaluació de riscos i organitzacions de salut pública debaten el risc de transmissió d'encefalopatia espongiforme transmissible (EET) a partir de la llet i els derivats lactis. La recerca s'ha centrat principalment en l'espècie bovina; en canvi, són limitades les dades referents a petits remugants, especialment a les cabres. Les dades experimentals i epidemiològiques sobre remugants per ara disponibles no han aportat proves sobre la infectivitat prionica de la llet i els productes lactis. Això va ser confirmat pel Comitè Científic Director de la UE (2001) que va considerar que, d'acord amb les dades disponibles fins aquella data, la llet o el calostre no representaven cap risc. A finals de 2004, es va tenir la sospita d'un possible cas d'encefalopatia espongiforme bovina (EEB) en una cabra a França, que va ser confirmat a principis de 2005. La Comissió Europea va demanar aleshores a l'Autoritat Europea de Seguretat Alimentària (EFSA) i al Comitè Científic de Riscos Biològics (BIOHAZ) una avaluació sobre la seguretat de la carn de cabra i els seus productes. L'EFSA va emetre una declaració (novembre de 2004) sobre els riscos per a la salut associats amb el consum de llet i els productes lactis de cabra per mitjà d'un dictamen sobre l'avaluació quantitativa del risc de la carn de cabra (juny de 2005). En la declaració i el dictamen –després de tenir en consideració les dades de la recerca, principalment pel que fa a ovelles–, els experts del BIOHAZ expressaven el parer que hi ha indicis que no permeten descartar totalment la infectivitat de la llet de petits remugants. Tanmateix, s'establí que, en vista dels coneixements científics del moment i independentment del seu origen geogràfic, no era probable que la llet i els derivats de llet dels petits remugants presentessin cap risc de contaminació d'EET sempre que la llet s'obtingués d'animals sans. A més a més, s'indicava que es podien obtenir més garanties incloent-hi proves de comptatge de cèl·lules somàtiques de la llet. Aquesta última declaració va plantejar una sèrie de preguntes, i la UE, sobre la base de consultes als estats membres i a experts en el camp de la llet i productes lactis de la UE, va informar l'EFSA que aquest últim criteri era molt difícil d'interpretar i, per això, no era prou fiable perquè s'utilitzés com a garantia de seguretat addicional. Per aquest motiu s'ha instat l'EFSA que faci recomanacions per aclarir la pertinència dels comptatges de cèl·lules somàtiques en llet de cabres en relació amb el risc d'EEB. A l'EFSA se li ha demanat també que consideri el dictamen emès recentment per l'AFSA ^[1], en vista del seu dictamen sobre l'avaluació quantitativa del risc que representa per als humans els teixits de petits remugants, en cas que l'EEB sigui present en aquestes poblacions animals.

En l'avaluació del risc s'ha analitzat la informació científica disponible sobre el comptatge de cèl·lules somàtiques en llet de caprins amb glàndules mamàries normals i en llet de caprins amb mastitis. L'avaluació també ha considerat l'existència d'infeccions de *Lentivirus*, ja que se sap que *Lentivirus* com el virus de l'artritis/encefalitis caprina (VAEC) i el virus de maedi/visna (VMV) provoquen lesions amb infiltració de cèl·lules limfomononucleares a les glàndules mamàries de petits remugants. Un estudi demostra que en ovelles naturalment afectades tant per tremolor ovina com per mastitis limfofol·licular l'acumulació del prió de la tremolor ovina (PrPSc) es manifesta en els fol·licles limfoides adjacents als conductes galactòfors. Per això, com a mínim en la tremolor ovina natural, la mastitis pot conduir a la replicació de prions a la glàndula mamària.

El Comitè ha conclòs que a causa de l'alta variabilitat del comptatge de cèl·lules somàtiques en la llet de cabra, fins i tot en animals sans, no es pot confiar en cap cas en aquest comptatge com a indicador específic del risc d'EET ni com a indicador de la salut dels braguers. El Comitè, a més, dictamina que el dictamen de l'AFSA (2005) i la declaració de l'EFSA (novembre de 2004) sobre la seguretat de la llet i els productes lactis de cabra respecte a l'EET són coherents i, per tant, no hi ha cap necessitat de reconsiderar la declaració de l'EFSA. Es recomana continuar la vigilància incrementada en cabres i iniciar investigacions addicionals que estableixin l'avaluació quantitativa del risc en cabres. En cas que es disposi de noves dades experimentals o epidemiològiques, s'hauria de reconsiderar la seguretat de la llet de cabra respecte de l'EET/EEB. Les recomanacions citades s'han d'estendre a l'espècie ovina.

Paraules clau: EEB, cabra, ovella, llet, comptatge de cèl·lules somàtiques, mastitis.

Traducció lliure del text original

[1] Agència Francesa de Seguretat Alimentària

